

از گابیان تا اصفهان، بررسی وضعیت جی باستان و چشم انداز ایده آل تپه اشرف

رزا درخشان علویجه

کارشناس معماری ، Rosa.Derakhshan@gmail.com

چکیده

این مقاله به بررسی تپه تاریخی اشرف واقع در بافت تاریخی جی باستان در اصفهان می پردازد. هدف این نوشته بررسی موردی وضعیت فعلی این سایت تاریخی و پیشنهاداتی برای باززنده سازی آن است. روش تحقیق این نوشته تحقیق کتابخانه ای از نوع مطالعه موردی بوده است. عناصر تاریخی جی باستان عبارتند از منار شهرستان، مسجد جامع جی، بقعه راشد بالله، پل شهرستان و تپه اشرف. در این میان تنها بقعه راشد بالله، پل شهرستان و بخشی از تپه اشرف به جا مانده اند. از بقعه راشد بالله تنها گنبدخانه اش باقی مانده است. پل شهرستان پس از تعمیرات پی در پی هنوز پابر جاست هرچند که نمایشگاه دائمی اصفهان دید و منظر خارجی آن را از بین برده است. بخشی از تپه اشرف در احداث خیابان مشتاق از بین رفته است. این تپه باستانی چند سال پیش به صورت پیست موتورسواری در آمده بود و بعد از آن به عقوبت انبار نخاله های ساختمانی دچار شده بود و سرانجام پس از مدتی بر سر زبان افتادن ها و موضوع همایش شدن ها و سه مرحله کاوش و حفاری، دوباره به حال خود رها شد. بر اساس نتایج اولیه حفاری های اولیه، این سایت تاریخ اصفهان را با گذشته دور پیوند می زند، هرچند این تپه تنها 20 درصد باقی مانده از آنچیز پیش قبل وجود داشته است. ایجاد سایت-موزه تپه اشرف که در برنامه های جانبی حفاری های تپه اشرف قرار داشت، می تواند این سایت تاریخی را از حالت بیغوله و بلا استفاده به نظر رسیدن کنونی اش خارج گرداند و گامی در زنده کردن خاطره جی باستان باشد. این سایت-موزه می تواند موزه اشیایی جالب توجه باشد که به شناخت بخش تاریکی از تاریخ شهر اصفهان کمک می رساند.

واژه های کلیدی: بلوک، مادی، پی کنی، ترانشه، بافت کهن، سایت-موزه

1-مقدمه

اگر به دنبال مبدا شکل گیری اصفهان کنونی باشیم در همه منابع به دو نام جی و یهودیه می رسیم. موقعیت کنونی جی در محله شهرستان و مکان فعلی یهودیه در حوالی محله جویباره می باشد. یهودیه به علت موقعیت جغرافیایی اش کماکان مورد توجه و حفاظت است؛ اما جی که پس از گسترش شهر به یکی از محلات حومه ای تبدیل شد و چند سالیست که در معرض نوسازی های شرق شهر اصفهان قرار گرفته، نه تنها درخور احیاست بلکه باید تلاش هایی برای حفظ آن از نابودی همیشگی نیز صورت گیرد. در نام آثار تاریخی اصفهان هیچ اشاره ای به جی باستان نمی شود و همه تاریخچه اصفهان در خلال آثار مربوط به دوره بعد از اسلام خلاصه می شود. به جز اشاره هایی که مورخین، مستشرقین و